

Forandringer i danskernes klimabevidsthed?

Lars Kjerulf Petersen, miljøsociolog
Danmarks Miljøundersøgelser/AU, Roskilde

Spørgsmålet

- Er danskernes bevidsthed blevet mere klimavenlig?
- Og hvilken rolle har de grønne organisationer i denne kollektive bevidsthedsændring?
- **Hvad vil det sige, danskernes bevidsthed?**
  - Holdninger blandt befolkningens flertal?
  - De markante stemmer og historier i medierne?
  - Hvad der tales om i sociale netværk?
  - Viden, overbevisninger og normer der deles af mange mennesker?

Hvad vil det sige: danskernes klimabevidsthed?

- **Det vi er fælles om**
  - Kollektive forestillinger om hvad der er vigtigt
  - Om hvilke farer og risici der truer os
  - Om hvem vi deler risici med
- **Det hver enkelt orienterer sig efter**
  - i livsvalg
  - i politiske handlinger
  - i hverdagens vaner og rutiner

Nyeste meningsmåling

Mandag Morgen (13/9 2010)

- 23 % betragter klimaforandringer som det mest alvorlige problem verden står overfor
- (33 % mener fattigdom er det største problem, den globale økonomiske nedtur nævnes kun af 6 %)
- 25 % er mere bekymret over klimaforandringer end de var for et år siden

Hvem har ansvaret?

- 72 % mener at borgerne selv har det største ansvar for at bremse klimaændringer. Først derefter nævnes politikere og virksomheder
- Klimavenlighed er en vigtigere egenskab ved en vare end økologi

Men samtidig

- Omkring 75 % siger ja til at kommuner og virksomheder skal tage et aktivt medansvar for klimaudviklingen

Klimafortællingen brydes med andre fortællinger

- **Kollektive fortællinger**
  - vækst, vækst, vækst
  - **liberalisme**
    - ingen grænser for individets selvbestemmelse
  - **nationalisme**
    - hvem er det vi deler farer med?
    - andre skal ikke bestemme over os
  - **at rejse er at leve**

Klimahensyn brydes med andre hensyn

- Forskel på diskursiv og praktisk bevidsthed
- Svært at omstille sig
  - dyrt, upraktisk, omstillingsproblemer
  - eksempel: andelsboligforeningen
- Mange hensyn er lige så vigtige
  - smag, fornøjelse, vaner, økonomi, praktisk muligt
  - eksempel: rejseliv
- Én klimavenlig indsats giver råderum til flere klima-*u*venlige praksisser

Afvejningen

- **Man må ikke være**
  - fanatisk, hellig, frelst
- **Vi skal jo ikke**
  - bo i jordhuler, køre med oksekærre
  - spise grød, gå i sæk og vadmel
- **Kan klimafortællingen blive tungtvejende i den kollektive bevidsthed og de daglige afvejsninger?**

Synergier mellem klimafortællingen og andre fortællinger

- Sundhed
- Husholdningsøkonomi
- Visse idealer om det gode liv
- National stolthed
- Fællesskab
- Snilde teknologier, 'solopgangsindustri'

tak for opmærksomheden

